

TÉMA MĚSÍCE: Operace zeleného zákalu

Zelený zákal neboli glaukom patří k častým očním onemocněním, jedná se však o onemocnění velmi závažné. U glaukomu pacient necítí žádnou bolest či jiné obtíže a bez povšimnutí tak dochází k postupné degeneraci a odumírání zrakového nervu, které mohou vést až k úplné ztrátě zraku. Až 50 % pacientů o své nemoci vůbec neví. Na otázky k zelenému zákalu a jeho léčbě odpovídá MUDr. Andrea Janeková, FEBO.

Co zelený zákal způsobuje?

Zelený zákal poškozuje zrakový nerv a tím dochází k postupné ztrátě zraku. Nejříve dochází k malým výpadkům v zorném poli, později jsou už ztráty vidění rozsáhlejší. Pacient přichází o periferní vidění a místo předmětů či osob vidí pouze stíny či černé skvrny.

Lze zelenému zákalu nějak předejít?

Největším a nejčastějším rizikovým faktorem je vysoký nitrooční tlak. Proto jsou velice důležitá pravidelná oční vyšetření, zvláště pak u osob nad 40 let. A to i tehdy, kdy pacient žádný problém nepociťuje. Zvýšený nitrooční tlak totiž pacient sám necítí a může být odhalen pouze v rámci očního vyšetření.

Existují kromě nitroočního tlaku i jiné rizikové faktory?

Ačkoliv je nitrooční tlak největším a nejčastějším rizikovým faktorem, přesná příčina vzniku glaukomu zůstává bohužel neznámá. Mezi další rizikové faktory patří věk nad 40 let, ale nejčastěji se vyskytuje u osob starších 65 let, dále genetická dispozice (dědičnost) a jiná onemocnění, jako je cukrovka, migrény, stres, rasa i tloušťka rohovky.

Lze zelený zákal úspěšně vyléčit?

Glaukom bohužel nelze zcela vyléčit. Jednou vzniklé poškození zrakového nervu a změny zorného pole nelze obnovit, díky vhodně zvolené léčbě je ale možné zpomalit zhoršování stavu a zachovat zrakové funkce pacienta. Nejběžnější léčbou je pravidelné kapání očních kapek, v dnešní době již ale mají pacienti se zeleným zákallem celou řadu dalších možností léčby. V Očním centru Praha nabízíme i modernější metody léčby, jako je laserové snížení nitroočního tlaku a dále chirurgické operace glaukomu včetně nejnovější a nejmodernější léčby pomocí drenážních mikroimplantátů.

Odborný poradce:

MUDr. Andrea JANEKOVÁ, FEBO

Vedoucí lékař centra kataraktové a refrakční chirurgie / zástupce primáře

Ročně provede přes 2000 nitroočních operací. Specializuje se na chirurgii šedého zákalu, refrakční chirurgii a chirurgii sítnice a sklivce. Věnuje se rovněž minimálně invazivní chirurgii glaukomu (tzv. MIGS).

Můžete nám blíže představit léčbu pomocí mikroimplantátů?

V Očním centru Praha nejčastěji implantujeme implantáty „iStent inject® W“ od společnosti Glaukos. Jedná se o novou metodu léčby pomocí dvou titanových mikroimplantátů, které pomáhají obnovit přirozený odtok tekutin z oka a řídit tak jejich nitrooční tlak. Oba mikrostenty se implantují během několika málo minut a efekt je znatelný již ve velmi krátké době po operaci.

Jedná se o náročnou operaci?

Operace se provádí ambulantně. Zárok probíhá v lokální anestezii a trvá přibližně 15 minut. Díky designu a velikosti dochází k minimálnímu poškození okolních tkání. Pacient kape týden po zákroku kapky a dochází na kontrolu druhý den po operaci a následně dle výše nitroočního tlaku dochází na 2–3 kontroly v prvním měsíci po operaci. Omezení po operaci jsou víceméně stejná jako po jakékoliv jiné oční operaci.

Pro koho je operace pomocí mikroimplantátů vhodná?

Implantace mikrostentu je vhodná při onemocnění glaukomem s tzv. otevřeným úhlem. Obecně je tato metoda o něco vhodnější pro pacienty, kteří již mají umělou čočku, nebo pro pacienty, kteří mají v plánu operaci katarakty (šedého zákalu). U nich provádíme kombinovaný výkon, kdy během jednoho zákroku operujeme šedý zákal a následně implantujeme i mikrostent. Pro mladší pacienty mohou být vhodnější jiné typy zákroků.

Jaký výsledek může pacient po operaci očekávat?

Celosvětově byl iStent implantován již u více než milionu pacientů a dosavadní výsledky studie ukazují, že 84 % pacientů bylo během 23 měsíců od operace bez medikace. Ačkoliv se tedy jedná o jeden z nejmenších lékařských implantátů do lidského těla, přináší velké výsledky. Díky obnově normálního nitroočního tlaku je pacientům po operaci možné snížit či zcela vyloučit léky na glaukom a pacientům se tak výrazně zlepšila kvalita života.

Jaké máte zkušenosti s touto léčbou přímo vy?

U některých pacientů zcela odpadla potřeba kapat kapky na snížení nitroočního tlaku. Na našem pracovišti jsme první iStenty implantovali již v první polovině roku 2021 a u operovaných pacientů zatím pozorujeme dostatečné snížení nitroočního tlaku.

Je tato léčba hrazena ze zdravotního pojištění?

Oční centrum Praha je od letošního roku jedním z dvou privátních certifikovaných pracovišť v celé ČR, kde je tato nová metoda léčby glaukomu pomocí implantátu iStent inject W plně hrazena ze zdravotního pojištění. V celé České republice může tyto operace poskytovat v rámci zdravotního pojištění pouze 16 certifikovaných pracovišť, z nichž jsou jen dvě soukromá.